

I. Diplomová magisterská práce**POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Název práce: **Vývoj čtenářských dovedností a obtíže v analyticko-syntetické metodě čtení**
 Vedoucí diplomové magisterské práce
 Autor práce: **Simona Rounová, roz. Nováková**

Vedoucí práce: **PaedDr. et Mgr. Anna Kucharská, Ph.D.**
 Posudek vedoucího práce:

Diplomová práce Simony Rounové je jednou z těch, které nevznikly během krátkého času. Je to výsledek podrobného a celoročního sledování poměrně velké skupiny žáků 1.-3. tříd a tuto skutečnost je třeba ocenit. Studentka velmi pečlivě svůj průzkum připravila a realizovala jej, vše ve spolupráci s kolegyní Martinou Koničkovou, která postupovala podobným způsobem, jak o tom bude pojednáno dále. Toto sledování bylo cíleno na oblast rozvoje čtenářských dovedností u žáků školního věku, s důrazem na počátek školní docházky. V poslední době se dává na toto období velký důraz, podporuje se časná individualizovaná práce se žáky jako jeden z možných zdrojů prevence obtíží ve čtení, jako jeden ze zdrojů rozvoje gramotnosti.

Cíl diplomové práce vycházel z myšlenky zjistit aktuální stav rozvoje čtenářských dovedností v analyticko-syntetické metodě čtení, a to vše za pomoci základního diagnostického materiálu, který se užívá v poradenské praxi pro stanovení problémů ve čtení. Zkouška čtení (Matějček a kol., 1987) byla standardizována v 80. letech 20. století a nabízí se otázka, zda současný výukový postup ve čtení je analogický postupům v minulých letech, zda je daná diagnostická technika ještě validní. Kromě toho se studentka zaměřila na reflexi postupu ve čtení jednotlivými učitelkami – elementaristkami a na zájem o čtení z pohledu dětí. Všechny tyto okolnosti totiž vstupují do problematiky rozvoje čtení.

Výzkumný projekt však nebyl zaměřen pouze na postižení specifík analyticko-syntetické metody čtení. Měl navíc podobu srovnávacího průzkumu. Dalším jeho cílem bylo postihnout rozdíly v rozvoji čtení mezi dvěma u nás užívanými metodami – mezi metodou analyticko-syntetickou a metodou genetickou. Tyto rozdíly existují a ne vždy se reflektují. Prezentace výsledků obou diplomových prací formou publikování v odborných periodikách (např. Speciální pedagogika, Sborníky specifických poruch učení aj.) by mohla přispět k většímu uvědomění si rozdílů mezi oběma metodami. Běžně se totiž stává to, že projevy dětí ve čtení v genetické metodě jsou přičítány přítomnosti specifické poruchy učení a přitom se jedná o přirozený jev ve vývoji čtenářských dovedností v dané metodě (zejm. tzv. dvojí čtení).

Práce působí uceleným dojmem a čítá kolem 80 stran, s vyvážením mezi teoretickou a empirickou částí. Je přehledně strukturována. V přílohách nalezneme ukázky použitých diagnostických přístupů a jejich rozsah nás přesvědčí i o obsaženosti práce.

Teoretická část práce je solidně zpracovaná a zaměřuje se na dva okruhy – na čtení samotné (druhy, znaky, čtenářská gramotnost, vyučovací metody čtení, diagnostika čtenářského výkonu) a obtíže ve čtení (včetně specifických). Diplomandka čerpá z naší odborné literatury, což je pochopitelné vzhledem k tématu.

Empirická část práce obsahuje všechny důležité kapitoly – je popsán cíl práce, použité metody i průběh šetření, je definován sledovaný vzorek žáků. Hypotézy se opírají o cíle práce a jsou formulovány tak, aby byly zodpověditelné. Jak již bylo uvedeno, samotný průzkum byl velmi pracný, realizoval se ve třech etapách (analogicky standardizaci Zkoušky čtení), v 1., 2., 3. třídách dvou ZŠ, celkový počet žáků byl 180 (Vedlejší hodnotou diplomové práce je jistě rozvoj diagnostických dovedností, neboť se vlastně jednalo o administraci, vyhodnocení a interpretaci 540 diagnostických textů). Kromě toho byly užity i nestandardizované metody – rozhovor se žáky, dotazníky pro učitele.

Získaná data studentka prezentuje formou tabulek a grafů. Sleduje posuny v jednotlivých ročnících – vždy s využitím všech použitých metod. Postupně se zaměřuje se na hlavní aspekty kvality rozvíjejícího se čtení v té které metodě (např. Zkouška čtení: rychlost čtení, technika čtení, způsob čtení, dvojí čtení). Vzhledem k množství dat nedošlo k úplnému vyčerpání možností, což ale považuji za výhodu než chybu. Je to možné doplnit v budoucnu a doporučuji to.

Diplomandka prokázala, že umí pracovat samostatně. Její diplomová práce je jednou z těch, která nezapadne v knihovně, nýbrž která může nalézt uplatnění v praxi – jako informační zdroj pro ty, kteří se rozvojem čtení či diagnostikou obtíží ve čtení zabývají. Prosím diplomandku, aby při závěrečné obhajobě zobecnila dosažené výsledky, vztahující se ke zjištěným posunům v 1.-3. Ročníku ZŠ, k validitě Zkoušky čtení v současných podmínkách i k rozdílům mezi analyticko-syntetickou i genetickou metodou čtení.

Neshledávám žádné odborné, věcné ani formální nedostatky, které by znemožnily doporučit práci k obhajobě.

Hodnocení práce: **výborně.**

PaedDr. et PhDr. Anna Kucharská, Ph.D.
 katedra pedagogické a školní psychologie PedF UK

V V Praze dne 12.5.2007 dne

.....
 podpis vedoucího práce